

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, v právnej veci navrhovateľky: **PaedDr. K.**, bytom P., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa, ústredie, Bratislava**, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/83/2009-13 zo dňa 13.11.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sd/83/2009-13 zo dňa 13.11.2009 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č. X. zo dňa 17.7.2009, ktorým odporkyňa podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z. z. (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) a § 29 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) vyslovila, že navrhovateľke patrí naďalej invalidný dôchodok v sume 265,60 € mesačne a v tejto sume je zahrnutá úprava podľa zákona č. 306/2002 Z.z. o zvýšení

dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia v znení zákona č. 639/2002 Z.z., zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia a zvýšenie podľa § 82 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 449/2008 Z.z. a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 450/2008 Z.z.

Krajský súd tak rozhodol po tom, čo došiel k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo správne a zákonné. Konštatoval, že navrhovateľka neuviedla v opravnom prostriedku žiadne konkrétne námietky, len poukazovala na vyššie dôchodky jej kolegov. Krajský súd mal zo spisu odporkyne za preukázané, že navrhovateľka bola uznaná za invalidnú v zmysle § 29 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. od 22.4.2009 na základe posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, ktorý konštatoval, že pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nie je schopná vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie. Invalidný dôchodok jej bol vypočítaný z priemerného mesačného zárobku (ďalej len „PMZ“) z obdobia rokov 2004 až 2008 v sume 1.210,11 €, pričom odporkyňa vychádzala z výšky hrubých zárobkov uvedených na evidenčnom liste dôchodkového zabezpečenia. Celková doba zamestnania navrhovateľky započítaná pre výpočet invalidného dôchodku bola 42 rokov, a to ako doba v III. pracovnej kategórii. Výška invalidného dôchodku bola určená ako 67% PMZ upraveného podľa § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. Dôchodková dávka bola následne zvýšená podľa príslušných predpisov, pričom išlo o zvyšovanie obligatórne, vyplývajúce priamo zo zákona.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie a žiadala sumu invalidného dôchodku prehodnotiť podľa nových príslušných zákonných ustanovení. Za nesprávne považovala chyby v procese stanovenia dôchodku podľa platných zákonných ustanovení a následne tým výšky dôchodku (2003 - určenie invalidného dôchodku, 2004 - prerušenie, preklasifikovanie, narušená celistvosť výplaty dôchodku, 2009 – posudzovanie podľa roku 2003). Namietala, že nová výplata dôchodku začala neskôr, nie súvisle nadväzujúc na dátum nevyplácania.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Uviedla, že námietky navrhovateľky nepovažuje za opodstatnené a trvá na vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu odporkyne odvolací súd zistil, že navrhovateľka poberala čiastočný invalidný dôchodok od roku 2003, ktorý jej bol priznaný podľa ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. Na základe kontrolnej lekárskej prehliadky dňa 26.4.2004 bola uznaná naďalej za invalidnú s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50%. Na základe podnetu navrhovateľky bol jej zdravotný stav posudzovaný dňa 22.4.2009 posudkovou komisiou sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne, pobočka Bardejov, so záverom, že navrhovateľka je invalidná od 22.4.2009 podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopná vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie. Na základe tohto posudkového záveru odporkyňa:

- rozhodnutím zo dňa 26.5.2009 podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. priznala navrhovateľke invalidný dôchodok v sume 265,60 € mesačne s tým, že v sume sú zahrnuté aj úpravy podľa zákona č. 306/2002 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2002, o úprave dôchodkov priznaných v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia v znení zákona č. 639/2002 Z. z., zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z. z. o zvýšení dôchodkov v roku 2003 a o zmene a doplnení niektorých zákonov v oblasti sociálneho zabezpečenia a zvýšenie podľa § 82 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení zákona č. 449/2008 Z. z. a v súlade s opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 450/2008 Z. z.

- rozhodnutím zo dňa 29.5.2009 podľa § 263 ods. 1, § 112 ods. 2, 6 a 9 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 55 zákona č. 100/1988 Zb. vyslovila, že navrhovateľke od 22.4.2009 vypláca invalidný dôchodok a súčasne od 2.8.2009 jej odníma čiastočný invalidný dôchodok

- rozhodnutím zo dňa 17.7.2009 vyslovila, že navrhovateľke naďalej patrí invalidný dôchodok v sume 265,50 € mesačne skonštatovaním, že výška dôchodku sa nezvýšila po dodatočnom zhodnotení vymeriavacích základov za roky 2004 až 2007, z ktorých Sociálna poisťovňa platila poistné na starobné poistenie zo základného fondu invalidného poistenia do základného fondu starobného poistenia za poberateľa invalidného dôchodku.

Podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak poberateľ invalidného dôchodku podľa prvej vety vykonáva činnosť zamestnanca, práce na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru alebo činnosť povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnej osoby, výkon týchto činností alebo prác nemá po 31. júli 2006 vplyv na nárok na výplatu invalidného dôchodku.

Podľa § 12 zákona č. 100/1988 Zb. **priemerný mesačný zárobok je mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokoch v rozhodnom období**; ak prichádza do úvahy viac rozhodných období, je priemerným mesačným zárobkom mesačný priemer hrubých zárobkov z toho rozhodného obdobia, v ktorom je tento priemer najvyšší (ods. 1).

Rozhodným obdobím je obdobie desiatich po sebe nasledujúcich kalendárnych rokov pred rokom, v ktorom vznikol nárok na dôchodok (ods. 3 písm. a/).

Ak priemerný mesačný zárobok vypočítaný podľa odsekov 1 až 5 prevyšuje sumu 2.500 Sk, počíta sa suma 2.500 Sk v plnej výške, zo sumy nad 2.500 Sk do 6.000 Sk jedna tretina a zo sumy nad 6.000 Sk do 10.000 Sk jedna desatina; na sumu nad 10.000 Sk sa neprihliada (ods. 6).

Podľa § 29 zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidným, bol zamestnaný po dobu potrebnú pre nárok na tento dôchodok a v čase vzniku invalidity nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok (ods. 1 písm. a/).

Občan je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopný vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie (3 písm. a/).

Doba zamestnania potrebná pre nárok na invalidný dôchodok je u občanov vo veku

do 20 rokov menej ako 1 rok
nad 20 rokov do 22 rokov 1 rok
nad 22 rokov do 24 rokov 2 roky
nad 24 rokov do 26 rokov 3 roky
nad 26 rokov do 28 rokov 4 roky
nad 28 rokov 5 rokov (ods. 4).

Doba zamestnania potrebná pre nárok na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity, a ak ide o občana vo veku nad 28 rokov, z posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity (ods. 5).

Podľa § 30 zákona č. 100/1988 Zb. pre výšku invalidného dôchodku sa k získanej dobe zamestnania pripočíta doba od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dosiahnutia veku potrebného pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 a 2 (ods. 1).

Ak bol občan pred dňom vzniku nároku na invalidný dôchodok zamestnaný najmenej 25 rokov alebo po dobu, ktorá s pripočítanou dobou dosahuje najmenej 25 rokov, **tvorí základná výmera invalidného dôchodku**

a) 60% priemerného mesačného zárobku, ak ide o občana uvedeného v § 22 ods. 1 písm. a) alebo ak sa občan stal invalidným následkom pracovného úrazu utrpeného pri plnení pracovných úloh v zamestnaní I. pracovnej kategórie alebo v priamej súvislosti s ním, s výnimkou úrazu utrpeného za okolností uvedených v § 19 ods. 2,

b) 55% priemerného mesačného zárobku, ak bol občan zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní II. pracovnej kategórie alebo ak sa stal invalidným následkom pracovného úrazu utrpeného pri plnení pracovných úloh v zamestnaní II. pracovnej kategórie alebo v priamej súvislosti s ním, s výnimkou úrazu utrpeného za okolností uvedených v § 19 ods. 2, alebo

c) 50% priemerného mesačného zárobku (ods. 3).

K základnej výmere sa pripočítajú občanom uvedeným v odseku 3 písm. a) a b) od 21. roku zamestnania a ostatným občanom od 26. roku zamestnania za každý rok zamestnania

I. pracovnej kategórie 2%,

II. pracovnej kategórie 1,5%,

III. pracovnej kategórie 1%

a pripočítanej doby 1% priemerného mesačného zárobku (ods. 4).

Pre zvýšenie podľa odseku 4 **sa hodnotí iba doba zamestnania po dosiahnutí veku 18 rokov** (ods. 5).

Odporkyňa pri vydaní napadnutého rozhodnutia postupovala aj podľa názoru odvolacieho súdu v súlade so zákonom. Pri výpočte invalidného dôchodku navrhovateľky, ktorá bola uznaná za **invalidnú odo dňa 22.4.2009** podľa zákona č. 100/1988 Zb. (v zmysle prechodných ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z.), vychádzala odporkyňa pri určení doby zamestnania z posledných 10 rokov pred vznikom invalidity, z ktorých **navrhovateľka získala 3 653 dní doby zamestnania**, teda 10 rokov a 3 dni, čím splnila podmienku potrebného počtu rokov doby zamestnania na vznik nároku na invalidný dôchodok (u osoby staršej ako 28 rokov je to minimálne 5 rokov). PMZ sa preto vypočítal z piatich zárobkovo najlepších rokov rozhodného obdobia - teda za roky 2004 až 2008. Keďže **PMZ bol určený vo výške 1.210,11 €, v súlade s § 12 ods. 6 zákona č. 100/1988 Zb. sa upravil na 135 €.**

Celková započítaná doba zamestnania v zmysle § 30 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. bola 44 rokov a 106 dní, **z toho v III. pracovnej kategórii 42 rokov**, pričom na dobu zamestnania pred 18. rokom veku sa v zmysle § 30 ods. 5 zákona č. 100/1988 Zb. neprihliada. Invalidný dôchodok je v zmysle § 30 ods. 3 písm. c/ a ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. **67% upraveného PMZ**, teda 67% zo sumy 135 €, čo predstavuje po zaokrúhlení sumu 90,50 €.

Suma dôchodku (90,50 €) sa v zmysle § 2 zákona č. 306/2002 Z. z. v znení zákona č. 639/2002 Z. z. (s poukazom na prechodné ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z.) upravuje o 112,1% mesačnej sumy dôchodky, teda o sumu 101,50 € na sumu 192 € a táto suma sa upravuje o 42,16 € mesačne (1 270 Sk) na sumu 234,20 €.

K takto určeného invalidnému dôchodku prináleží zvýšenie podľa zákona č. 222/2003 Z.z. o 6% (zo sumy 234,20 € je to 14,10 €) na 248,30 €, ďalej zvýšenie podľa § 82 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o 6,95% určené opatrením MPSVR SR č. 450/2008 Z. z. (zo sumy 248,30 € je to 17,30 €) na 265,60 € mesačne.

Navrhovateľka v opravnom prostriedku ani v odvolaní nenamietala spôsob výpočtu invalidného dôchodku, neuviedla žiadne konkrétne námietky voči rozhodnutiu či postupu odporkyne ani krajského súdu. V podstate poukazovala na to, že jej kolegovia, ktorí boli uznaní čiastočne invalidnými, či invalidnými, majú vyššie dôchodky ako má ona. V odvolaní namietala „chyby v procese stanovenia – určenia dôchodku podľa platných zákonných ustanovení a následne tým výšky dôchodku“. Neuviedla však žiadne konkrétne pochybenia, ktorých sa odporkyňa mala dopustiť a odvolací súd zhodne so záverom krajského súdu v určení, výpočte a výške invalidného dôchodku žiadne pochybenia odporkyne nezistil.

Odvolací súd sa preto stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne postupom podľa § 250l a nasl. OSP dospel k záveru, že rozhodnutie a postup odporkyne pred jeho vydaním boli správne a v súlade so zákonom a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. septembra 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová